

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

2012/2289(INI)

27.4.2013

ADVIES

van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

aan de Commissie ontwikkelingssamenwerking

inzake de millenniumontwikkelingsdoelstellingen - vaststelling van het kader
voor de periode na 2015
2012/2289(INI) Het Europees Parlement,

Rapporteur voor advies: Anne Delvaux

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie ontwikkelingssamenwerking onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien de Millenniumverklaring van de Verenigde Naties van 8 september 2000,
- gezien het in januari 2010 gepubliceerde verslag van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) met de titel "Beyond the Midpoint: Achieving the Millenium Development Goals",
- gezien het verslag van het UNDP over de menselijke ontwikkeling 2010, getiteld "De echte rijkdom van de naties: de wegen van de menselijke ontwikkeling",
- gezien het VN-verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979,
- gezien de in september 1995 in Peking gehouden vierde Wereldvrouwenconferentie, de verklaring van Peking en het in Peking onderschreven actieprogramma (Platform for Action), alsmede de daaropvolgende slotdocumenten die op de speciale VN-vergaderingen Peking +5, Peking +10 en Peking +15 zijn goedgekeurd betreffende verdere acties en initiatieven voor de uitvoering van de verklaring van Peking en het actieprogramma, en die respectievelijk op 9 juni 2000, 11 maart 2005 en 2 maart 2010 werden aangenomen, waarin de lidstaten beloofd hebben actie te ondernemen voor de bevordering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen op 12 gebieden,
- gezien het VN-verslag "Gelijkheid tussen man en vrouw. Verslag van de vorderingen in het jaar 2012", waarin de verschillende aspecten inzake gelijkheid tussen man en vrouw in de acht millenniumontwikkelingsdoelstellingen (MDO's) worden geëvalueerd,
- gezien de mededeling van de Commissie van 21 april 2010 aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's, getiteld "EU-twaalfpuntenplan ter ondersteuning van de MDO's voor ontwikkeling" (COM (2010)0159 def.),
- gezien het werkdokument van de diensten van de Commissie getiteld "EU-Actieplan voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen in het kader van ontwikkelingssamenwerking (2010-2015)" (SEC(2010) 265) van 8 maart 2010, alsook de conclusies van de Raad van 14 juni 2010 over de MDO's die dit Europees actieplan onderschrijven,
- gezien zijn resolutie van 15 juni 2010 over de vorderingen bij de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling: tussentijdse herziening ter voorbereiding op de VN-bijeenkomst op hoog niveau in september 2010¹,

---

¹PB C 236 E van 12.8.2011, blz. 48.

- gezien de uitvoering van het actieprogramma dat is goedgekeurd op de Internationale conferentie over bevolking en ontwikkeling (ICPD) die in 1994 in Cairo werd gehouden, waar de internationale gemeenschap erkende en bevestigde dat seksuele en reproductieve gezondheidszorg en reproductieve rechten van fundamenteel belang zijn voor duurzame ontwikkeling,
- A. overwegende dat de meeste ontwikkelingsstreefdoelen, met name die met betrekking tot de vermindering van de armoede, het onderwijs aan kinderen en de daling van de moedersterfte, moeilijk haalbaar zijn, tenzij de strategieën om deze te bereiken ook gericht zijn op het gezin;
  - B. overwegende dat twee van de MDO's voor ontwikkeling specifiek betrekking hebben op vrouwen: bevordering van gendergelijkheid en zeggenschap voor vrouwen (MDO 3) en verbetering van de zwangerschapszorg (MDO 5) en dat drie andere doelstellingen rechtstreeks bijdragen tot de verbetering van de levensomstandigheden van vrouwen en meisjes: gratis basisonderwijs voor iedereen (MDO 2), vermindering van kindersterfte (MDO 4) en bestrijding van hiv/aids, malaria en andere ziekten (MDO 6);
  - C. overwegende dat twee jaar voor het jaar 2015, de uiterste termijn voor de verwezenlijking van de MDO's, vrouwen wereldwijd nog steeds armer zijn dan mannen; overwegende dat, hoewel er meer meisjes naar het basisonderwijs gaan, er in het vervolgonderwijs nog steeds sprake is van een aanzienlijke kloof tussen mannen en vrouwen; overwegende dat, ofschoon wereldwijd 20% van de parlementariërs vrouw is, het in het huidige tempo 40 jaar zal duren voordat er een gelijke vertegenwoordiging zal zijn;
  - D. overwegende dat uit verscheidene studies blijkt dat onderwijs en een eigen inkomen voor vrouwen tal van positieve gevolgen hebben: daling van de kraamvrouwen- en kindersterfte, verbetering van de gezondheid en de voeding van vrouwen en kinderen, verhoging van de productiviteit van de landbouw, mogelijke vermindering van de gevolgen van de klimaatverandering, afremming van de bevolkingsgroei, groei van de economie en doorbreking van armoedekringlopen;
1. spoort de VN aan sneller vooruitgang te boeken in de verwezenlijking van de ontwikkelingsagenda en het belang dat wordt gehecht aan vrouwenrechten en gelijkheid tussen man en vrouw, te versterken door diverse specifieke wereldwijd overeengekomen doelstellingen hieraan te wijden in het MDO-kader voor de periode na 2015 en door de nadruk te leggen op het transversaal karakter ervan in alle ontwikkelingsamenwerkingsprogramma's;
  2. betreurt het dat het huidige MDO-kader niet in staat is geweest de onderliggende structurele oorzaken van de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen en de door vrouwen en meisjes over de hele wereld ervaren meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie daadwerkelijk het hoofd te bieden; erkent dat vrouwen een spilfunctie moeten vervullen bij de ontwikkeling van het kader voor de periode na 2015, maar tevens centrale actoren moeten zijn bij de uitvoering, de monitoring en de evaluatie daarvan; verzoekt de Commissie en de lidstaten te wijzen op de noodzaak om de gelijkheid tussen vrouwen en mannen aan te merken als een op zichzelf staand doel en als voorwaarde voor

het behalen van andere ontwikkelingsdoelstellingen;

3. benadrukt dat op gezinnen gerichte beleidsmaatregelen ter ondersteuning van werkende ouders op veel gebieden van sociale ontwikkeling zowel nuttig als doeltreffend zijn gebleken, en dat de verwezenlijking van MDO's afhangt van de mate van zelfstandigheid van gezinnen is om eraan bij te dragen;
4. dringt er bij de VN op aan rekening te houden met de op het gezin gerichte bepalingen die zijn vastgelegd in de slotdocumenten van de belangrijkste conferenties en topontmoetingen die de VN de laatste decennia heeft gehouden of de komende jaren zal houden, aangezien de resultaten van deze conferenties een kader bieden voor de verwezenlijking van de internationaal overeengekomen ontwikkelingsdoelstellingen, waaronder de millenniumdoelstellingen, en de leidraad zijn voor de internationale inspanningen in die richting;
5. spoort de VN aan om bij de evaluatie van de MDO's na 2015 systematisch uit te gaan van de genderindex, zoals gedefinieerd door het UNDP in zijn verslag over de menselijke ontwikkeling van 2010, aangezien de genderindex het meest representatieve en volledige beeld geeft inzake de situatie op het gebied van de gelijkheid tussen man en vrouw in een bepaald land, en zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve aspecten te bekijken; merkt op dat de VN nader moet ingaan op de vraag waarom de vorderingen die op het gebied van verbetering van de gezondheid van moeders zijn geboekt, gering zijn vergeleken met de andere MDO's en dat streefcijfers en indicatoren voor de toekomstige doelstellingen daadwerkelijk de belemmeringen moeten weergeven waarmee vrouwen en meisjes geconfronteerd worden (zoals toegang tot onderwijs na inschrijving) en moeten worden opgesplitst naar geslacht om ervoor te zorgen dat bepaalde bevolkingscategorieën niet in de steek worden gelaten;
6. vraagt dat in het MDO-kader voor de periode na 2015 ambitieuze doelstellingen worden vastgelegd inzake vrouwenrechten en gelijkheid tussen man en vrouw op het gebied van zelfredzaamheid en welzijn van vrouwen, volledige en gelijke deelname van vrouwen aan het besluitvormingsproces in het openbare leven, of dat nu op politiek, economisch, sociaal of milieugebied is, strijd tegen het geweld jegens vrouwen, toegang tot kwaliteitsvol onderwijs (lager, middelbaar en hoger onderwijs) en tot kwaliteitsvolle opleidingen, de bevordering van een universele dekking van de gezondheidszorg via gezondheidsstelsels die openbaar en gratis zijn op de plaats van gebruik, toegang tot microkredietfaciliteiten om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden, toegang tot efficiënte en kwaliteitsvolle gezondheidszorg, universele toegang tot en verbetering van de seksuele en reproductieve gezondheid en de daaraan verbonden rechten, kwaliteitsvol en duurzaam werk, loongelijkheid, loopbaanontwikkeling, vertegenwoordiging van vrouwen in het politieke en economische leven, eigendoms- en erfenisrechten;
7. verzoekt de Commissie en de VN ervoor te zorgen dat het ontwikkelingskader voor de periode na 2015 erkenning en uitvoering geeft aan het recht op het hoogst haalbare gezondheidsniveau, onder meer het recht op seksuele en reproductieve gezondheid als fundamenteel mensenrecht, en streefdoelen omvat inzake de toegang tot kwaliteitsvolle, betaalbare, bereikbare en aanvaardbare gezondheidsdiensten, zorg en informatie tijdens de hele levensloop; meent dat dit het volgende dient te omvatten: toegang tot

voorbehoedsmiddelen, met name voor ongetrouwde en jonge vrouwen; preventie van, steun bij en behandeling met betrekking tot onveilige abortussen, hiv en andere seksueel overdraagbare aandoeningen en gendergerelateerd geweld; prenatale en postnatale zorg en diensten en vertrouwelijke en toegankelijke diensten voor jongeren;

8. vraagt dat in het MDO-kader voor de periode na 2015 alle vormen van geweld en schadelijke praktijken ten aanzien van vrouwen en meisjes worden bestreden: intimidatie, verkrachting en seksueel misbruik, gedwongen prostitutie, slavernij, uitbuiting, moord, vrouwelijke genitale verminking, gedwongen huwelijken, huiselijk geweld enz.; benadrukt dat de handhaving van vrouwenrechten, inclusief hun seksuele en reproductieve rechten, en het waarborgen van eerbiediging van hun menselijke waardigheid van essentieel belang zijn om op gender gebaseerd geweld te voorkomen en te bestrijden, bescherming en passende begeleiding aan slachtoffers te bieden en ervoor te zorgen dat daders worden gestraft; roept de Commissie op de bestrijding van straffeloosheid voor de plegers van dergelijk geweld uit te roepen tot een van de prioriteiten van haar ontwikkelingshulpbeleid; vraagt dat bij het vastleggen van toekomstige MDO's aandacht wordt besteed aan de specifieke doelstelling van het bestrijden van alle soorten van geweld tegen vrouwen, door een specifiek streefdoel op te nemen inzake de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes;
9. beklemtoont de noodzaak om genitale verminking, eengerelateerde misdrijven, gedwongen huwelijken, gedwongen huwelijken op jonge leeftijd en iedere vorm van geweld, in het bijzonder huiselijk geweld, die in naam van een godsdienst wordt gepleegd, te blijven veroordelen en bestraffen;
10. vraagt de VN om in het kader voor de periode na 2015 de nadruk te leggen op de synergie tussen het in aanmerking nemen van seksuele en reproductieve rechten en het verwezenlijken van andere MDO's, zoals realisatie van onderwijs voor meisjes en zelfredzaamheid van vrouwen, om zo de toegang tot diensten voor gezinsplanning, en met name in plattelandsgebieden, te bevorderen;
11. vraagt dat in het MDO-kader voor de periode na 2015 wordt gezorgd voor een participatieve benadering en een effectief verantwoordingskader met als uitgangspunt de mensenrechten, en de beginselen van gelijke behandeling en billijkheid door te voorzien in maatregelen en mechanismen om politieke, programmatische en financiële verantwoordelijkheid voor verbintenissen ten aanzien van de mensenrechten te controleren;
12. dringt aan op wereldwijde versnelde maatregelen om de moedersterfte, sterfte onder pasgeborenen en kindersterfte terug te dringen en wijst eens te meer op het wezenlijke belang van een universele toegang tot reproductieve gezondheidszorg;
13. dringt aan op voortzetting van de steun voor onderzoek naar effectievere en duurzame preventie- en behandelingsprogramma's, waaronder het onderzoek en ontwikkeling met betrekking tot effectieve vormen van medische ingrepen, zoals vaccins, geneesmiddelen en diagnostie technieken;
14. verlangt dat het kader voor de periode na 2015 voorziet in de volledige integratie van plaatselijke vrouwenverenigingen in zowel de definitie en formulering van de inhoud als

de tenuitvoerlegging van de nieuwe MDO's op grond van hun verwachtingen en ervaringen;

15. benadrukt dat vrouwen, aangezien ze verantwoordelijk zijn voor 80% van de landbouw in Afrika, een cruciale rol spelen op het vlak van voeding en voedselzekerheid, hoewel ze nog steeds weinig of geen toegang hebben tot de eigendom van het land dat zij verbouwen; onderstreept dat de uitbanning van honger daarom afhangt van de steun aan kleine boeren, zodat zij voldoende voedsel voor zichzelf en hun gezin kunnen produceren herinnert eraan dat de meerderheid van de kleine boeren vrouw is; dringt aan op een in alle elementen van de programmering inzake voedselzekerheid geïntegreerde gendergevoelige benadering; onderstreept de noodzaak om ondervoeding door middel van wetenschappelijk gefundeerde maatregelen te voorkomen en te behandelen, waarbij prioriteit wordt gegeven aan zwangere vrouwen en jonge kinderen;
16. dringt er bij de VN op aan een op de mensenrechten gebaseerde aanpak te volgen bij de beoordeling van de MDO's na 2015 en ervoor te zorgen dat wettelijke en handhavingsmaatregelen worden getroffen om de rechten van vrouwen te beschermen, zonder enige vorm van discriminatie, dwang of geweld op welke grond dan ook, ongeacht leeftijd, geslacht, ras, etniciteit, cultuur, godsdienst, echtelijke staat, handicap, hiv-status, nationaliteit, migratiesituatie, taalvaardigheden, seksuele gerichtheid, genderidentiteit of andere factoren en statussen, door middel van adequate wetgeving; vindt dat alle wettelijke, beleids- en regeltechnische obstakels en sanctiebepalingen, zoals een verbod op schoolbezoek voor zwangere adolescenten, moeten worden weggenomen;
17. beklemtoont de noodzaak te zorgen voor een kwaliteitsvol basisonderwijs voor bevolkingsgroepen aan de rand van de samenleving, met name de bevolking uit plattelandsgebieden en door conflicten getroffen gebieden, alsook voor kinderen met een handicap en voor in loondienst werkende kinderen;
18. dringt aan op verdere inspanningen om de genderdimensie te integreren in alle beleidsmaatregelen en programma's voor buitenlandse hulp, waaronder de programma's ter uitbanning van discriminatie van en geweld tegen vrouwen; vraagt dat in elk agentschap voor ontwikkelingshulp strategieën worden gefinancierd voor de gelijkheid van mannen en vrouwen, waaronder financiering voor plaatselijke vrouwenorganisaties die zich richten op de versterking van de maatschappelijke weerbaarheid van meisjes en vrouwen;
19. dringt erop aan dat de verbanden tussen kinderpornografie en pornografie met volwassenen en de invloed daarvan op meisjes, vrouwen, jongens en mannen, evenals de samenhang tussen pornografie en seksueel geweld verder worden onderzocht en dat ter bestrijding daarvan concrete maatregelen worden genomen;
20. dringt erop aan dat alle landen het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen ratificeren om de gelijkheid van vrouwen en mannen te bevorderen;
21. onderstreept de noodzaak om ter versterking van de gezondheidsstelsels gezondheidsprogramma's te ontwerpen en uit te voeren, gezien het feit dat de wereldwijde economische crisis de vooruitgang op het gebied van de bestrijding van hiv/aids,

tuberculose, malaria en verwaarloosde tropische ziekten ondermijnd heeft;

22. benadrukt het belang van de doelstelling met betrekking tot de verbetering van de zwangerschapszorg om de sterfte onder moeders terug te dringen en seksuele en reproductieve gezondheid en gezinsplanning voor iedereen bereikbaar te maken; benadrukt het belang van voorlichting over en bewustzijn van seksuele en reproductieve gezondheid als een onontbeerlijk deel van de agenda voor de gezondheid van vrouwen;
23. verzoekt de Commissie en de lidstaten om, gezien het transversaal karakter van de doelstellingen inzake de gelijkheid tussen man en vrouw en non-discriminatie op grond van het geslacht, een hoger bedrag aan ontwikkelingshulp toe te wijzen voor programma's waarin het accent op deze doelstellingen ligt, om ervoor te zorgen dat deze dimensie geïntegreerd wordt in elk stadium van de programmering van de ontwikkelingshulp (vaststelling, formulering, uitvoering en evaluatie)
24. benadrukt de belangrijke rol die de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de zelfbeschikking van vrouwen hebben in de ontwikkeling en het bereiken van alle MDO's; dringt aan op de ontwikkeling van speciale programma's die de zelfbeschikking van vrouwen, hun sociaal-economische onafhankelijkheid en non-discriminatie ten doel hebben om gelijkheid tussen mannen en vrouwen te verwezenlijken en de MDO's te bereiken;
25. herhaalt nadrukkelijk zijn in andere resoluties ingenomen standpunt dat programma's voor gezinsplanning, overeenkomstig het actieplan dat is goedgekeurd op de Internationale conferentie over bevolking en ontwikkeling, erop gericht moeten zijn echtparen en individuele personen in staat te stellen vrijelijk, op basis van hun verantwoordelijkheidsbesef en goed geïnformeerd, besluiten te nemen over het hebben van een kind en een volledige reeks veilige, effectieve en aanvaardbare gezinsplanningsmethoden van hun keus aan hen beschikbaar te stellen en dat hierbij enigerlei vorm van dwang geen rol mag spelen; vraagt de lidstaten, de Unie en de VN deze benadering in het MDO-kader voor de periode na 2015 ten uitvoer te leggen;
26. verzoekt de bevoegde autoriteiten te werken aan een benadering van "family mainstreaming" tijdens de tenuitvoerlegging van de MDO-strategie voor de periode na 2015, en dit in overeenstemming met het door de VN vastgestelde beleid¹;
27. wijst erop dat de vorderingen op het gebied van MDO 2 met betrekking tot onderwijs matig zijn; merkt met name op dat meer meisjes basisonderwijs krijgen; vindt het essentieel dat er meer inspanningen worden verricht om ervoor te zorgen dat alle meisjes het basisonderwijs voltooien en toegang krijgen tot voortgezet en hoger onderwijs;
28. benadrukt dat bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de opleiding van zowel mannen als vrouwen inzake genderkwesties vanaf een vroeg schoolstadium, zodat attitudes en maatschappelijke stereotypes geleidelijk veranderen en gendergelijkheid overal ter wereld een basisbeginsel wordt;
29. verzoekt de Commissie en de lidstaten in hun bilaterale overeenkomsten met derde landen

---

¹ VN-Mensenrechtenraad, resolutie 12/21 en andere verwante resoluties

bindende clausules op te nemen waarin alle vormen van discriminatie op grond van het geslacht, de echtelijke staat en leeftijd worden verboden, evenals diverse religieuze of traditionele praktijken, waaronder genitale verminking, gendercide, eergerelateerde misdrijven, ontvoering, illegale opsluiting van vrouwen en gedwongen huwelijken;

30. vraagt dat in het MDO-kader voor de periode na 2015 voldoende financiële middelen aan ontwikkeling, milieu en uitgaven ten gunste van de armen worden toegewezen om de doelstellingen te realiseren; stelt dat donoren in het kader voor de periode na 2015 moeten voldoen aan financiële langetermijnverplichtingen, onder meer de belofte om 0,7% van het bruto nationaal inkomen als officiële ontwikkelingshulp te doneren, en moeten investeren in groeiende opbrengsten uit innovatieve financieringsbronnen alsmede een eind moeten maken aan belastingontduiking en belastingontwijking;
31. benadrukt dat rekening moet worden gehouden met de situatie van vrouwen, niet alleen als kwetsbare bevolkingsgroep, maar ook om te fungeren als hefboom voor het ontwikkelingsbeleid; benadrukt eveneens dat vrouwen zich bekwaam hebben getoond problemen en conflicten op te lossen en dringt er bijgevolg bij de Commissie en alle landen op aan de rol van vrouwen in actiegroepen en werkgroepen te versterken;
32. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan bij de komende onderhandelingen met één stem te spreken en de aanbevelingen van het Parlement op te nemen in het standpunt van de Europese Unie over het MDO-kader voor de periode na 2015;
33. spoort de lidstaten aan steun te verlenen aan de 20e verjaardag van het Internationaal Jaar van het Gezin, die plaatsvindt aan de vooravond van het ijkjaar voor de MDO's, aangezien dit de kans biedt om nogmaals de aandacht te richten op de rol van gezinnen als onderdeel van een geïntegreerde, alomvattende aanpak van de ontwikkeling;
34. benadrukt dat het gebrek aan vorderingen met de MDO's die betrekking hebben op de positie van vrouwen, niet alleen veroorzaakt wordt door financiële of technische obstakels, maar met name te wijten is aan een gebrek aan politieke wil;
35. dringt erop aan dat het leveren van humanitaire hulp van de EU die bijdraagt aan de verwezenlijking van de MDO's en die daadwerkelijk onafhankelijk moet worden gemaakt van de door de Verenigde Staten of andere donoren opgelegde beperkingen op humanitaire hulp, met name door te zorgen voor toegang tot abortus voor vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn van verkrachting in gewapende conflicten.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	20.3.2013
Uitslag eindstemming	+: 25 -: 0 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Norica Nicolai, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Minodora Cliveti, Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Mojca Kleva Kekuš, Katarína Neveďalová, Angelika Werthmann